

PETÍCIA PROTI OBNOVENIU ŤAŽBY V LOKALITE ĎURKOVEC, katastrálne územie Spišské Tomášovce

podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve

Adresáti:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie
Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi
Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Spišská Nová Ves
Správa Národného parku Slovenský raj, Spišská Nová Ves
Obecné zastupiteľstvo obce Spišské Tomášovce
Úrad Košického samosprávneho kraja, Košice
Správa ciest Košického samosprávneho kraja

Vec: Petícia proti vydaniu akéhokoľvek nového povolenia na ťažbu stavebného kameňa (paleogénneho pieskovca) v dobývacom priestore Spišské Tomášovce, k.ú. Spišské Tomášovce, lokalita Ďurkovec, po skončení platnosti predchádzajúceho povolenia spoločnosti JURMI, s.r.o.

My, dolupodpísaní občania a obyvatelia obce Spišské Tomášovce a okolia, **dôrazne nesúhlasíme** s vydaním nového povolenia na ťažbu stavebného kameňa v dobývacom priestore Spišské Tomášovce. Spoločnosť JURMI, s.r.o. (Plavnica 22, IČO: 46 752 030) vykonávala ťažbu na základe povolenia platného do roku 2014. Platnosť povolenia uplynula. Žiadame, aby žiadne nové povolenie na pokračovanie alebo obnovu ťažby vydané nebolo.

Pre úplnosť uvádzame: v roku 2014 sa spoločnosť JURMI, s.r.o. pokúsila zvýšiť ťažbu zo 98 000 na **199 000 ton ročne**. Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie (č. OU-SN-OSZP-2014/011635) vydal rozhodnutie, podľa ktorého zámer **nevylučuje negatívny vplyv na sústavu NATURA 2000 a životné prostredie v dotknutom území** a bol zaradený do povinného posudzovania EIA. Tento záver potvrdzuje závažnosť enviromentálnych rizík lokality.

Naše námietky sa zakladajú na týchto konkrétnych skutočnostiach:

- **Národný park Slovenský raj a sústava NATURA 2000.** Obec Spišské Tomášovce sa nachádza v ochrannom pásme NP Slovenský raj. Dobývací priestor v lokalite Ďurkovec leží v tesnej blízkosti európsky chránenej lokality SKUEV 0112. Štátny orgán sám v roku 2014 konštatoval, že zámer nevylučuje negatívny vplyv na NATURA 2000. Ťažba je nezlučiteľná s poslaním národného parku podľa zákona č. 543/2002 Z.z. a vyžadovala by výnimku MŽP SR.
- **Ohrozenie zdravia obyvateľov.** Prach z paleogénneho pieskovca obsahuje vysoký podiel voľného kryštalického oxidu kremičitého (SiO_2), klasifikovaného ako karcinogén skupiny 1 (IARC/WHO). Vdychovanie tohto prachu spôsobuje silikózu — nevyliečiteľné jazvenie pľúc — a zvyšuje riziko rakoviny pľúc. Jemné prachové častice PM_{2.5} prenikajú do krvného obehu. Chronický hluk nad 55 dB(A) a vibrácie z trhacej techniky zvyšujú riziko infarktu a trvalého poškodenia sluchu. Zvlášť ohrozené sú deti, seniori a osoby s chronickými ochoreniami.
- **Ohrozenie krasových vodných zdrojov.** Vápencovo-dolomitové krasové podložie v oblasti Slovenského raja neumožňuje prirodzené filtrovanie znečistenia. Kontaminácia z ťažby (ropné látky, trhaviny, kaly) sa dostáva priamo do podzemných vôd, studní a prameňov zásobujúcich domácnosti. Rieka Hornád, ktorá odvodňuje celú oblasť, zásobuje vodou aj Spišskú Novú Ves.
- **Nevhodnosť dopravnej infraštruktúry.** Cesta III. triedy 53612 prechádzajúca obcou a spájajúca obec s okolím, ktorá slúži ako príjazdová komunikácia k lomu, nie je dimenzovaná na intenzívnu ťažkú nákladnú dopravu. Správa ciest Košického samosprávneho kraja to v minulosti sama konštatovala. Desiatky kamiónov denne by urýchlili deštrukciu cesty financovanej z verejných zdrojov a ohrozili bezpečnosť chodcov, cyklistov a turistov.
- **Trvalé poškodenie krajiny a cestovného ruchu.** Spišské Tomášovce sú vstupnou bránou do NP Slovenský raj — Čingov, Ďurkovec, Tomášovský výhľad a Prielom Hornádu. Aktívny kameňolom by poškodil reputáciu turistickú destinácie, znížil hodnotu nehnuteľností a ohrozil príjmy z cestovného ruchu, ktoré sú pre obec existenčne dôležité. V bezprostrednej blízkosti dobývacieho priestoru (do 100m) sa nachádzajú prvé nehnuteľnosti novootvoreného turistického strediska s viac ako 100 lôžkami a službami cestovného ruchu, ktorého činnosť bude priamo ohrozená prachom, hlukom a znehodnotením spodných vôd, na ktorých je stredisko priamo závislé.
- **Povinnosť rekultivácie.** Po skončení platnosti povolenia je JURMI, s.r.o. povinná vykonať rekultiváciu plochy lomu podľa rekultivačného plánu schváleného Obvodným banským úradom. Miesto vydávania nových povolení žiadame dôsledné vymáhanie tejto povinnosti, ktoré doteraz nebolo naplnené.

Na základe vyššie uvedených skutočností žiadame príslušné orgány, aby:

- nevydali žiadne nové povolenie na ťažbu v dobývacom priestore Spišské Tomášovce – lokalita Ďurkovec;
- uložili spoločnosti JURMI, s.r.o., jej právnym nástupcom, prípadne vymáhali regresné nároky - povinnosť vykonať revitalizáciu, podľa príslušných environmentálnych a banských predpisov, teda bezodkladne zrealizovať rekultiváciu lomu v súlade s platným rekultivačným plánom;
- Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie a Správa NP Slovenský raj vydala záväzné nesúhlasné stanovisko k akémukoľvek novému zámeru ťažby v dotknutom území s ohľadom na blízkosť SKUEV 0112, SKCHVÚ 053 a Tomášovskej jaskyne
- Obecné zastupiteľstvo obce Spišské Tomášovce prijalo nesúhlasné uznesenie a podalo formálne námietky v prípadnom EIA alebo banskom konaní;
- Správa ciest KSK vydala nesúhlasné stanovisko a opätovne potvrdila nevhodnosť komunikácie pre ťažobnú dopravu, vzhľadom na to, že nenastala žiadna zmena stavu predmetnej cesty a mostných telies;
- plocha dobývacieho priestoru bola v územnom pláne obce preklasifikovaná na rekultivovanú resp. prírodnú plochu, po tom čo sa vymôže jej revitalizácia v súlade s platným rekultivačným plánom.

Táto petícia vyjadruje vôľu obyvateľov obce Spišské Tomášovce a okolia chrániť zdravie, majetok obyvateľov, krasové útvary, cestovný ruch a budúcnosť obce v srdci Národného parku Slovenský raj. Žiadame, aby naše oprávnené námietky boli plne zohľadnené v každom správnom konaní týkajúcom sa predmetnej lokality.

Petičný výbor:

Člen výboru	Adresa trvalého bydliska	Podpis
Martin Podkrivacký	Štefana Hozu 20, Smižany	
Zuzana Hricová	Tatranská 393/8, Spišské Tomášovce	
Miroslav Povec	Školská 258/8, Spišské Tomášovce	

Osobou oprávnenou zastupovať petičný výbor vo vzťahu k orgánom verejnej moci je:

Martin Podkrivacký**Zoznam signatárov petície**

Svojím podpisom vyjadrujem súhlas s obsahom tejto petície a potvrdzujem, že som obyvateľ/obyvateľka obce Spišské Tomášovce alebo dotknutého okolia.

č.	Meno a priezvisko	Adresa trvalého pobytu	Vlastnoručný podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

V Spišských Tomášovciach, dňa _____